

CERKEV SV. ŠTEFANA V TURJU (590 n.m.)

Cerkev se prvič omenja v vizitacijskem poročilu iz leta 1545, kot podružnica laške župnije. Segra v srednji vek, vendar se ni ohranila v prvotni obliki.

Stavba obsega pravokotno ladjo, tristrano sklenjen prezbiterij, zvonik in zakristijo. Zunanjščina je preprosta in nečlenjena, poudarja jo profiliran kamnit portal. Zaključni del fasade poudarja v obliki valovnice oblikovana arhitekturna poslikava.

Cerkev je v svoji osnovi srednjeveška, vendar je v sredini leta 1740 doživela povečanje prezbiterija, izgradnjo zvonika in novo južno steno, saj sta se zvonik in južna ladijska stena sesula. Prejšnji duhovniški kor je bil premajhen, zato so ga leta 1740 podrli in sezidali novega. Nato so začeli kopati temelje za zakristijo – na južni strani, vendar je potres zrahljal zidovje, zato se je južna stran cerkve zrušila. Ko so opazili, da se nagiba tudi stolp, so hitro sneli zvonove, stolp pa se je zrušil. Nato so pozidali nov stolp in porušene zidove ter obnovili cerkev. V obnovljeni cerkvi so postavili štiri baročne oltarje.

Notranjščina daje vtis baročnega ambienta. Prostor pokriva banjasti obok s sosvodnicami. Vsa oltarna oprema je baročna, in sicer:

- glavni oz. veliki oltar **sv. Štefana** iz leta 1762 (delo posavsko – laške rezbarske skupine)
- stranska oltarja sv. Valentin na levi in sv. Družina na desni (izvirata iz leta 1779).

K severni steni je prislonjen stranski oltar sv. Treh kraljev iz leta 1774. Kvaliteten poudarek sta tudi sekundarno postavljena **zlata oltarja** sv. Barbare in sv. Jožefa z lesenima slikanima tablama iz leta 1655. Pokopališče okrog cerkve so uredili šele leta 1788.

Med prvo svetovno vojno so jim odvzeli bronaste zvonove (za potrebe vojne industrije).

Cerkev sv. Štefana predstavlja kvaliteten primer **podružnične cerkve z dragoceno baročno opremo**.

Cerkev je bila leta 2006 razglašena kot **kulturni spomenik lokalnega pomena** (Uradni vestnik Zasavja, št. 5/06, z dne 31.3.2006). **Lastnik cerkve** je Župnija sv. Jakoba, Trg borcev NOB 3, 1431 Dol pri Hrastniku.

Viri:

- 1.Janko Orožen: Zgodovina Trbovelj, Hrastnika in Dola. Občinski ljudski odbor v Trbovljah. Trbovlje. 1958.
- 2.Stanko Brečko: Hrastnik skozi desetletja II. Izdaja. Kulturna skupnost v Hrastniku. Hrastnik. 1979.
3. Strokovne podlage za razglasitev kulturnih spomenikov v občini Hrastnik. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje. Celje. Junij 2005.
4. Predlog za razglasitev kulturnih in zgodovinskih spomenikov. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Celje. 1989.
5. Odlok o razglasitvi cerkve sv. Štefana v Turju za kulturni spomenik lokalnega pomena. Uradni vestnik Zasavja št. 5, dne 31.3.2006.
6. Kronika Župnije sv. Jakoba. Župnija sv. Jakoba Dol pri Hrastniku. 2009.

Ostali viri: župnik Franc Ornik. Župnija sv. Jakoba Dol pri Hrastniku. 2009

Fotografije: AFO, Branko Klančar s.p